

5.A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének

leírása

A templom 1793-1797 közötti években épült, építője Früntz Pumberger nagyváradai kőművesmester. 1797 advent első vasárnapján szentelték fel. Mezőberény Luther tér 1.. alatt áll. Hossza 31m, szélessége 18m, a hajó gerincmagassága 21m, a torony 51 méter. A toronyban több harang is működött, a világháborúk azonban veszteséget okoztak. Az első világháború idején két harang, a másodikban pedig egy került igénybevételre a hadvezetés részéről.

A jelenleg meglévő három harang: **Kisharang** 1837-ben készült, az alábbi felirat olvasható rajta: Mezőberény tót Evan. Eklezsia öntötte TS. Kuczian György idejében. Judit Henricus Horner M. Varadin Annó 1837. A **középső harang** 1921-ben készült. Felirata: Dicsőség a magasságban istennek. Slava Bohu na vysosti. Seltenhofer Frigyes fiai 1921, 560kg, G hangú. A **nagyharang** 1923-ban készült. Felirata: És a földön békesség. A na zemi pokoj Seltenhofer Frigyes fiai 1923. 1034kg, E hangú. A **toronyóra** 1805-ben lett felszerelve, legutóbb 1997-ben lett felújítva, 2002-ben kapott elektromos vezérlést. A **toronysisak** 1808-ban kapott bádogtetőt, majd 1883-ban felújították. 1818-ban készült el a mai **szószékoltár**. Alkotói Dunaiszky Lőrinc szobrász, Alter József asztalos, és Carl Schöfft festőművész, ő festette a 160x90 cm-es „Jézus mennybemenetele” című **oltárképet**. Pummer György és Altmann József mesterek végezték az oltár aranyozási és festési munkálatait. A templom ékessége a **28 regiszteres orgona**, melyet 1856-ban Saskó Márton Brezova-i orgonaépítő mester készített, 1862-ben szentelték fel. Nagyjavítást legutóbb 1998-ban kapott. A **padokat** 1889-ben Felberbauer István hódmezővásárhelyi asztalosmester készítette. A **36 gyertyás üvegcsillár** 1897 óta szépíti a templombelsőt. 1997. október 4-5-én sor került a templom 200 éves fennállásának megünneplésére, melyre sikerült a belső tér teljes rendbetétele. A Templom, amely helyi védettség alatt van, Mezőberény Luther terén áll.

6.Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A törökök kiűzése után Harruckern Báró toborzására Berény-pusztán – a mai Mezőberényben – 1723-ban a Felvidékről Madarász András vezetésével érkező szlovák evangélikus családok telepedtek le. A betelepülők alapították meg az Evangélikus Egyházat. Még abban az évben egy vesszőből font falú kis templomot építettek. Ide jártak az ideletelepített a német ajkú evangélikus vallásúak is. A templom hamarosan kicsinek bizonyult. 1740-41-ben a két nemzetiségű evangélikusok közösen vályogból, falból, nádtetővel fedett, az előzőnél nagyobb templomot építettek. Majd egy újabb, immár a harmadik templom és egy harangláb létesítésére kaptak engedélyt Mária Teréziától. A lélekszám közben egyre növekedett, már ebben a templomban is csak úgy fértek el, hogy más-ás időpontban járt a két nemzetiség az istentiszteletekre. 1790-ben hivatalosan is külön váltak. A templom a szlovákok tulajdonában maradt. Azóta Mezőberényben egy településen belül két önálló evangélikus egyházközség van: az I. Kerületi Német Evangélikus Egyházközség és a II. Kerületi Szlovák Evangélikus Egyházközség. Az idő múlásával a szlovákság részére maradt templomot is kinőtték és 1793-ban kezdik építeni kőből és téglából a jelenleg is meglévő ma már műemlékké nyilvánított negyedik-, melyet 1797 advent első vasárnapján szenteltek fel. 2012. július 22-én emlékeztünk meg ünnepi istentisztelet keretében a berényi tótok 290 éves kötött letelepedési szerződéséről. 2012. szeptember 2-án ebben a templomban tartották a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium tanévnyitó istentiszteletét.